



Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 8 юни 2023 г.
(OR. en)

10411/23

AG 48
INST 209
JAI 822

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 8 юни 2023 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2023) 311 final

Относно: СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА, СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА, ЕВРОПЕЙСКАТА СМЕТНА ПАЛАТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ
Предложение за междуинституционален орган по етика

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 311 final.

Приложение: COM(2023) 311 final



ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 8.6.2023 г.
COM(2023) 311 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА, СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,
ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА, ЕВРОПЕЙСКАТА СМЕТНА ПАЛАТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Предложение за междуинституционален орган по етика

1. Въведение

Демокрацията на Европейския съюз е възможно да процъфтява само в атмосфера на доверие между хората и институциите, които им служат. Всяка демокрация е толкова силна, колкото и легитимността, на която се основава. Това е вярно във всеки момент и още повече в период на многобройни кризи, засягащи в голяма степен хората в ЕС, които трябва да могат да вярват на неговите институции и на хората, които ги ръководят. Солидните етика и рамка за прозрачност са съществена част от доброто управление и допринасят за предотвратяване на други явления, като корупция и неправомерна намеса в демократичния процес.

Европейският съюз вече има високи стандарти за управление и етика. Когато са налице пропуски или неуспехи, той разполага с правила и процедури за отстраняването им. От съществено значение за поддържането и непрекъснатото укрепване на доверието на гражданите в институциите на ЕС и техните ръководители са високите принципи на почтеност и прозрачност и те трябва изцяло да се спазват. Тези принципи са от съществено значение и за защитата на независимостта на институциите и почтеността на процеса на вземане на решения във всяка от тях, както и за легитимността на Съюза като цяло. За да останат годни за целта и да отговарят на исканията на гражданите, тези правила и процедури се нуждаят от непрекъснато актуализиране.

Ето защо настоящата инициатива е в съответствие с действията на Комисията относно върховенството на закона, с пакета за борба с корупцията¹, който Комисията представи на 3 май, с предстоящия пакет за защита на демокрацията и с Междуйнституционалното споразумение за задължителен регистър за прозрачност, сключено между Парламента, Съвета и Комисията на 20 май 2021 г.².

Етиката е основополагащ елемент на начина, по който функционират институциите на ЕС и хората, които работят в тях. За тази цел в Европейските договори са установени редица принципи и правила за гарантиране на правилното поведение на членовете на институциите по отношение на независимостта на институциите и почтеността им. Повечето институции са избрали да прилагат тези принципи и правила по-задълбочено, било то в техните процедурни правила, или в кодексите за поведение на своите членове, или и в двете.

Институциите на ЕС обаче разполагат с различни етични рамки за съответните си членове, основани на различните разпоредби в Договорите. Въпреки че някои различия могат да се обяснят с различните роли на всяка институция съгласно Договорите, както и с различните рискове, присъщи на изпълнението на задълженията

¹ [Борба с корупцията: По-строги правила за борба с корупцията](#)

² Междуйнституционално споразумение от 20 май 2021 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за задължителен регистър за прозрачност, ОВ L 207, 11.6.2021 г., стр. 1—17, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX%3A32021Q0611%2801%29>

на членовете, стана ясно, че е необходим общ набор от основни етични стандарти и сътрудничество между институциите.

Много сериозните разкрития и обвинения, направени в края на миналата година, доказаха, че независимо къде се случват и независимо от броя на лицата, до които се отнасят, последицата от тях е, че засягат всички институции на ЕС. Това доведе до призови за по-строги правила, но и до по-нататъшно съгласуване на правилата и механизмите за прилагането им, за да се разсеят опасенията и да се гарантира, че приложимите правила са последователни и се разбират лесно както от членовете, така и от гражданите.

В своя специален доклад № 13/2019³ Сметната палата заключи, че Европейският парламент, Съветът и Комисията са въвели до голяма степен адекватни етични рамки (както за членовете, така и за персонала). Тя също така откри определени области, в които обхватът, специфичността, яснотата и равнището на насоките биха могли да бъдат подобрени и хармонизирани. В този доклад Сметната палата също така набеляза възможности за допълнително споделяне на добри практики по етичните въпроси между институциите.

Въпреки това, за разлика от персонала, включително висшите ръководители, които са обхванати от подробните етични задължения, определени от законодателя в дял II от Правилника за длъжностните лица на ЕС, приет въз основа на член 336 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС)⁴, понастоящем няма общи минимални етични стандарти за членовете и няма формални механизми за установяването, координирането или обмена на мнения между институциите относно етичните стандарти, които се очаква да бъдат спазвани от техните членове. Именно тази празнина и липсата на общи минимални етични стандарти за членовете има за цел да запълни настоящата инициатива, като се предлага създаването на орган по етика, който да обхваща членовете на всички институции на ЕС.

Комисията прие настоящото предложение за споразумение между институциите и двата консултативни органа, което да обхваща всички институции и органи, посочени в член 13 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Настоящото предложение съответно ще бъде предадено на Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Съда на Европейския съюз, Европейската централна банка, Европейската сметна палата, Икономическия и социален комитет и Комитета на регионите. По нейно искане

³ [Специален доклад № 13/2019: Етичните рамки на одитираните институции на ЕС — възможности за подобрене \(europa.eu\)](#)

⁴ Правата и задълженията на персонала са посочени в членове 11—26а; С член 10 се създава междуинституционален Комитет по правилника за персонала, в член 110 се предвижда задължение за консултиране с междуинституционалния Комитет по правилника за персонала, когато дадена институция приема общи разпоредби за прилагане; освен това в него се предвижда задължение за институциите да се консултират редовно помежду си относно прилагането на Правилника за длъжностните лица и се създава регистър на правилата на всички институции, прилагащи Правилника за длъжностните лица на ЕС.

Европейската инвестиционна банка може също да стане страна по това споразумение, след като то влезе в сила.

В предложеното споразумение също така се предвиждат договорености, които дават възможност на органите, службите и агенциите на Съюза, различни от участващите институции, да прилагат доброволно целия набор от настоящи и бъдещи общи стандарти, разработени от органа, към правилата, приложими спрямо лицата, които не са членове на техния персонал, изпълняващи функции, подобни на функциите, включени в обхвата на това споразумение. В този случай съответният орган, служба или агенция ще участва в обмен на мнения с органа по етика относно съответните си вътрешни правила. Обменът на мнения ще се проведе, когато се разработват нови стандарти или когато се актуализират действащите стандарти.

2. Междуинституционален подход към етиката и почтеността

Част от институционалната автономност на всяка институция, като принцип на правото на ЕС, е самата тя да приема вътрешните правила, приложими за нейните членове. В интерес на гражданите и на всички институции обаче е всяка от тях да разполага със силна етична рамка за своите членове. Репутацията на ЕС като цяло зависи от репутацията на всички институции и от етичното поведение на всички техни членове.

В политическите насоки на председателя на Комисията се изразява подкрепа за създаването на такъв междуинституционален орган по етика и оттогава Комисията работи по тази цел съвместно с други институции на ЕС.

В своята резолюция от 16 септември 2021 г. Европейският парламент подчерта, че *„един единен независим орган на ЕС по етика би могъл да осигури по-добре последователното и пълно прилагане на етичните стандарти във всички институции на ЕС с цел да се гарантира, че публичните решения се вземат с оглед на общото благо и доверието на гражданите в институциите на ЕС“*.

Както е обяснено по-горе, една от препоръките на специалния доклад⁵ на Сметната палата относно етичните рамки на Европейския парламент, Съвета и Комисията е именно одитираните институции да положат допълнителни усилия за споделяне на добри практики по етични въпроси.

Наистина не е важно само всяка европейска институция да определя и прилага ясни правила за етика и прозрачност. От решаващо значение е също така да се гарантира, че всички институции:

- прилагат ясни, прозрачни и еднакво високи стандарти за почтеност и независимост, като зачитат различията си, когато е уместно; както и

⁵ [Специален доклад № 13/2019: Етичните рамки на одитираните институции на ЕС — възможности за подобрене \(europa.eu\)](#)

- разполагат с подобни ефективни механизми за контрол и прилагане.

Създаването на междуинституционален орган по етика може точно да послужи за постигането на това, като изцяло се зачита автономността на всяка институция. По този начин участващите институции ще могат да се възползват от взаимния си опит, да се учат една от друга и да установят общ набор от минимални етични стандарти.

Значително подобрение би могло да се постигне чрез общ набор от минимални стандарти, обща култура за членовете на всички институции, по-добро обществено разбиране на етичната рамка и повече яснота относно това какво е приемливо и какво не за всички във и извън институциите и как институциите гарантират правилното прилагане на правилата.

Тази междуинституционална инициатива ще разкрие значението, което всички институции придават на високите етични стандарти, както и на прилагането им, и по този начин ще допринесе за укрепване на доверието в институциите и техните членове.

Със създаването на органа по етика за първи път ще бъде въведен официален механизъм за координация и обмен на мнения между институциите и за установяване на общи стандарти за етично поведение на членовете им.

Други инициативи, допринасящи за създаването на открити, прозрачни и ориентирани към етиката институции, вече доказаха значението на междуинституционалния подход.

Що се отнася до персонала на институциите на ЕС, съществуващите структури и механизми се доказаха като успешни за постигане на общ междуинституционален подход винаги, когато въпросът изисква това. Като начало персоналят на всички институции е подчинен на общите и подробни задължения, заложи в членове 11—24 от Правилника за длъжностните лица и Условията за работа на другите служители на Европейския съюз, приети от Парламента и Съвета въз основа на член 336 от ДФЕС. Това гарантира прилагането на идентични стандарти и правила за всички служители на ЕС. Всяка институция е приела вътрешни правила за прилагане на този Правилник за длъжностните лица, включително в областта на етиката. За да се осигури прозрачност и да се насърчи последователното прилагане на Правилника за длъжностните лица, правилата за неговото прилагане се събират в регистър, поддържан от Съда на Европейския съюз, и са предмет на доклад, представян на всеки три години от Комисията до Европейския парламент и Съвета (член 110 от Правилника за длъжностните лица) относно правилата, приети от всяка институция за неговото прилагане. От последния доклад⁶ е видно, че е имало допълнително сближаване между институциите по значителен брой въпроси на правилата за прилагане през периода на докладване, включително в областта на етиката и почтеността.

⁶ Доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета от 28 май 2021 г. относно правилата, приети от органа по назначаването на всяка институция с цел прилагане на Правилника за длъжностните лица ([COM\(2021\) 258 final](#))

За да се възползват максимално от тези утвърдени механизми за координация на правилата за персонала, Комисията приканва всички институции, обхванати от Правилника за длъжностните лица, да проучат приоритетно възможността за споделяне на добри практики, извлечените поуки и, когато е необходимо, областите за по-нататъшно привеждане в съответствие на правилата за персонала. Това може да се предприеме на равнището на Колегиума на административните ръководители. Членовете на персонала са извън обхвата на това споразумение, тъй като за тях вече съществуват междуинституционални механизми за координация по етични въпроси. В рамките на Правилника за длъжностните лица и чрез Колегиума на административните ръководители, страните по това споразумение следва да се ангажират да се стремят към равнище на стандарти, равностойно на приетите от органа по отношение на генералните директори и други еквивалентни длъжности. В междуинституционалния диалог следва също така да се проучи възможността за съгласуване на правилата и практиките, свързани с публикуването на срещите на техните висши ръководители с организации и самостоятелно наети физически лица по въпроси, свързани с вземането на решения и изпълнението на политиките в Съюза, като част от диалога със заинтересованите страни. Комисията е готова да сподели своя опит, натрупан в рамките на 10 години при изпълнението на нейното вътрешно решение по въпроса⁷.

Въз основа на положителния опит от предишно споразумение, сключено през 2014 г., Междуинституционалното споразумение за задължителен регистър за прозрачност, сключено през 2021 г. между Комисията, Парламента и, за първи път, Съвета, показва уместността на междуинституционалния подход в това отношение. В това споразумение се установяват принципи и правила за координиран подход към прозрачно и етично представителство на интереси, както и за прозрачни и етични взаимодействия между трите посочени институции на ЕС и представители на интереси на равнището на ЕС.

Междуинституционалното споразумение от 25 май 1999 г. между Парламента, Съвета и Комисията относно вътрешните разследвания, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), е друг пример за уместността на междуинституционалния подход за прилагането на правилата за етика и почтеност⁸. Чрез споразумението се

⁷ Решение на Комисията от 25 ноември 2014 г. за публикуване на информация относно проведените заседания между генерални директори на Комисията и организации или самостоятелно наети физически лица, [OБ L 343/19, 28 ноември 2014 г.](#)

⁸ В споразумението се припомня, че (съгласно Решение 1999/352 на Комисията) OLAF може да провежда разследвания с оглед изясняването на сериозни обстоятелства, свързани с изпълнението на служебни задължения, които могат да съставляват неизпълнение на задълженията на длъжностните лица и служителите на Съюза, и могат да доведат до образуването на дисциплинарно или наказателно производство, в зависимост от случая, или неизпълнение на аналогични задължения на членовете, ръководителите или членовете на персонала, чиято дейност не се урежда от Правилника за длъжностните лица.

гарантира, че разследванията се провеждат при еднакви условия във всички институции на Съюза.

3. Междуинституционален орган по етика

3.1. Състав

Задачата на органа е да разработи общи минимални етични стандарти за поведение на членовете на институциите и консултативните органи, изброени в член 13 от ДЕС, и на Европейската инвестиционна банка, ако тя поиска да участва.

Органът по етика ще се състои от по един член от всяка участваща институция, посочена в споразумението като „страна“. За да се гарантира гладкото и непрекъснато функциониране на органа, всяка страна ще определи един пълноправен член и един заместник.

Представителят на дадена страна по принцип е на равнище заместник-председател. Необходимо е обаче да се вземат предвид спецификите, свързани с ролята на всяка институция. Ето защо в предложеното споразумение се предвижда възможността да се осигури гъвкавост на всяка страна да назначи представител, различен от заместник-председател, когато страната не разполага с такава функция или такъв избор би бил неподходящ.

Функцията на председателя на органа подлежи на ежегодна ротация в съответствие с последователността, посочена в член 13 от ДЕС. В случай че Европейската инвестиционна банка стане пълноправна страна, тя ще поеме годишното председателство съгласно последователността, посочена в член 13 от ДЕС.

По време на работата си органът ще провежда консултации с петима независими експерти, които ще действат като наблюдатели и ще бъдат назначени по процедура, установена от Комисията, и като се има предвид тяхната компетентност, опит във функции на високо равнище, независимост и професионални качества. Те присъстват на всяко заседание на органа и дават съвети по всеки етичен въпрос, свързан с мандата на органа. Те също така предоставят становище за обмен на мнения с органа относно съгласуването на вътрешните правила на дадена страна със стандартите.

При назначаването на независимите експерти страните се стремят да осигурят баланс между половете.

Членовете на органа ще бъдат подпомагани от секретариат, който ще представлява съвместна оперативна структура, формално разположена в Комисията. Той се състои от ръководителите на отдел или лица на равностойни длъжности, които отговарят за етиката на членовете във всяка участваща институция, и съответния им персонал, определен за тази цел. Лицето, заемащо тази длъжност в Комисията, действа като координатор на секретариата, освен ако друго лице бъде определено от Комисията със съгласието на страните.

3.2. Задачи

Органът изпълнява три основни задачи:

- разработване на общи минимални стандарти, приложими за всички страни и техните членове, и инициране на прегледа им, ако е необходимо;
- осъществяване на обмен на мнения въз основа на оценката, направена от дадена страна, за съгласуването на нейните собствени вътрешни правила със стандартите, посочени по-горе;
- насърчаване на сътрудничеството между страните по въпроси от общ интерес, свързани с поведението на техните членове, както и на обмена с всеки друг публичен орган или международна организация, чиито дейности са свързани с правилата или стандартите за етика и почтеност.

Приемането на етични правила и процедури и прилагането им към отделни случаи ще остане в компетенциите на всяка институция при пълно зачитане на нейната автономност и независимост.

Органите, службите и агенциите на Съюза, които не са участващи институции, могат доброволно да прилагат пълния набор от настоящи и бъдещи общи минимални стандарти, разработени от органа, към правилата, прилагани спрямо лицата, които не са членове на техния персонал, заемащи длъжности, подобни на длъжностите, обхванати от това споразумение. В този случай те ще участват в обмен на мнения с членовете на органа по етика относно вътрешните си правила, свързани с области, за които са разработени стандарти. Те ще определят представител за конкретния обмен на мнения. Същият обмен на мнения ще се проведе, когато се разработват нови стандарти или когато се актуализират действащите стандарти.

3.3. Области за стандартизация

Органът ще разработи общи минимални стандарти в определен брой области, в които надлежно се отчита значението на тези области за независимостта и почтеността на членовете и на институциите, към които те принадлежат. Стандартите следва също така да включват дейности за насърчаване (повишаване на осведомеността) и наблюдение на спазването във всяка институция. Всяка страна може по всяко време да предложи на органа, който ще вземе решение с консенсус, да разработи общи минимални стандарти в други области. Стандартите трябва да бъдат общи за всички страни и поради това следва да бъдат разработени по начин, при който надлежно се зачитат различията в тяхната институционална среда или роля.

Стандартите следва да бъдат общи за всички страни и да се отнасят до рисковете, с които те — и техните членове — се сблъскват. Стандартите, разработени от органа, при никакви обстоятелства няма да представляват основание за понижаване на стандартите, които е възможно вече да се прилагат от дадена страна по същия въпрос.

Стандартите ще се отнасят за следните области:

- **стандарти за интереси и активи, които трябва да бъдат декларирани:** определени интереси и активи на членовете е възможно да създадат конфликт на интереси при изпълнението на задълженията на член или по друг начин да бъдат от значение за изпълнението на задълженията. Общите стандарти биха помогнали на всички страни да разгледат категориите интереси и активи, които е възможно да представляват потенциален риск за независимостта и почтеността на членовете. Общите стандарти следва също така да имат отражение върху подходящите правила и процедури във всички институции, които следва да се прилагат за проверка на тези декларации;
- **стандарти за странични/ външни дейности на членовете:** от съществено значение е да се гарантира, че извършването на такива дейности, ако то се случи, не засяга отрицателно това, доколко членовете са на разположение за изпълнението на задачите си в институцията и не е несъвместимо с тези задачи. Тези дейности не следва да засягат отрицателно независимостта на членовете и по този начин да породят съмнение в обществото относно независимостта на институцията, към която принадлежат. В стандартите следва да се обръща внимание на рисковете, създадени от определени дейности, които може да доведат до конфликти на интереси или, по-специално, когато се извършват срещу възнаграждение, до конфликт между необходимата независимост на лицето като член и изпълнението на задълженията във връзка с тези външни дейности;
- **стандарти за приемане на подаръци, гостоприемство, пътувания, предлагани от трети страни:** на членовете не е поверена публична длъжност или публичен мандат с цел да извличат лична изгода от тези функции. Когато те надхвърлят символичната стойност от учтивост или останат недеklarирани, приемането на подаръци под каквато и да е форма или гостоприемство от източници извън институцията създава рискове от конфликти на интереси и подозрения за влияние или се разглежда като влияние върху процеса на вземане на решения. Стандартите ще помогнат за ефективно справяне с тези рискове;
- **стандарти за приемане на награди/медали/отличия/почести по време на мандата:** що се отнася до подаръците и гостоприемството, приемането на награди/медали/отличия/почести от членове на източници извън институцията може, поради създадената близост с източника, да доведе до рискове от конфликт на интереси и липса на независимост. Стандартите ще помогнат за съпоставяне на оценката на причината за почестите или медала и възможните последици за независимостта на члена;
- **стандарти за условия и мерки за прозрачност, по-специално по отношение на срещи с представители на интереси и тяхното публикуване:** непрекъснатият диалог със заинтересованите страни и представителите на интереси е част от демократичната система на ЕС и може да осигури ценен принос за инициране и прилагане на законодателство или политики, в които се отчитат изцяло спецификите на съответната област. Прозрачното оформяне на този диалог обаче е от съществено значение, за да се избегнат рисковете за институцията или нейните

членове, тъй като той може — дори по невнимание — да бъде провеждан в полза на конкретна група по интереси с възможни вредни последици за общественото доверие и общия интерес на Европейски съюз. Вследствие на създаването на междуинституционалното споразумение за регистъра за прозрачност между Парламента, Съвета и Комисията съществуват определени общи стандарти по отношение на срещите с представители на интереси и публикуването на информация за тях, въпреки че вътрешните правила и практики между трите институции се различават, така че изглежда са необходими и общи стандарти. Условието и мерките за прозрачност се прилагат за други области, различни от срещите и публикуването на информация за тях, като достъп до помещенията на институциите, доколкото се счита необходимо за осигуряването на прозрачно и етично представяване на интересите. Общи минимални стандарти следва да бъдат разработени и по отношение на тези други области;

- **стандарти за третирането на дейности след приключването на мандата на бивши членове и тяхната прозрачност:** при дейностите след приключването на мандата е налице риск членовете да използват чувствителна информация в полза на нов работодател, клиент или професия, да използват неправомерно контакти или отношения, установени на предишния пост, за да повлияят на решения на институциите в бъдеще, или да хвърлят съмнения върху решенията взети от длъжностни лица, докато са били на длъжност. Общите стандарти биха могли да се отнасят до условията за разрешаване на такива дейности, тяхната прозрачност и някои свързани ограничения;
- **стандарти за прилагането на общата рамка, включително по отношение на наблюдението на спазването и осигуряването на последващи действия в случай на нарушения:** стандартите за поведение на членовете са от съществено значение, но не са достатъчни сами по себе си: те трябва да бъдат допълнени от конкретни и ефективни механизми за прилагане и наблюдение, както и от механизми за укрепване на обща култура на етика и почтеност, по-специално чрез информиране и повишаване на осведомеността. Общите стандарти могат да се отнасят до вътрешните консултативни функции, които подпомагат компетентните органи при оценката им на конкретен въпрос, или да подпомагат пряко членовете, по-специално състава на вътрешните органи по етика и техните задачи. Те се отнасят и до процедурите за наблюдение на спазването и осигуряване на последващи действия в случай на нарушения. Стандартите могат също така да се отнасят до механизми, чрез които подозрения за нарушение от член на вътрешните правила в област, обхваната от стандартите, могат да бъдат докладвани на OLAF и на съответната институция, включително последващи действия по доклада и защита на докладващите лица срещу ответни действия с цел отмъщение;
- **стандарти за публичността на информацията, събрана по предходните точки.** Прозрачността е основен елемент на демократичния Съюз, който има доверието и подкрепата на гражданите. Органът следва да разработи стандарти за прозрачност в областите, посочени по-горе, в пълно съответствие с правилата на ЕС за защита на

данните⁹, например по отношение на разкриването на индивидуални интереси, чрез специални декларации, за да се избегнат съмнения относно независимостта на членовете и на институциите, към които те принадлежат. Прозрачността също така означава публикуване на всички стандарти, които са разработени от органа, и всички приложими правила във всяка институция във всички области, обхванати от стандартите, по-специално чрез уебсайта на органа.

3.4. Органът в междуинституционалната архитектура

В политическите насоки на Комисията се подкрепя създаването на „независим орган по етика, общ за всички институции на ЕС“, тъй като всички институции играят важна роля за насърчаване на доверието в ЕС. Поради това Комисията счита, че подходящият административен подход е споразумение между всички институции, основано на тяхната институционална автономност, тъй като така се дава възможност на всички институции на ЕС да участват.

Създаването на органа ще зачита автономността и независимостта на всяка институция, както и институционалния баланс и различните разпоредби в договорите за членовете на различните институции. С Договорите, и по-специално член 13, параграф 2 от ДЕС, се установява система от взаимозависимост и взаимоограничаване на равнището на ЕС: такъв баланс не може да бъде отменен или променен чрез споразумение между институциите на ЕС.

Компетенциите на органа няма да накърняват прерогатива на която и да е институция да приема вътрешни правила и да взема решения по отношение на своите членове. Прилагането на вътрешните правила е основна отговорност на всяка институция, която се упражнява в рамките на системата за институционален баланс с нейните принципи на взаимозависимост и взаимоограничаване, установена от Договорите.

Стандартите, разработени от органа, обаче ще формират минимален общ стандарт за по-нататъшно съгласуване на етичните рамки, приложими към членовете на всички участващи институции, без обаче да налагат приемането на единен набор от етични правила, общи за всички.

Органът няма да се намесва или да ограничава по какъвто и да е начин функциите по разследване (и следователно няма да има припокриване) с правомощията на:

- Европейската служба за борба с измамите (OLAF), която има значителни правомощия и експертен опит в разследването на сериозни нарушения на служебните задължения на членовете. Всички институции, органи, служби и агенции следва да признават и подкрепят изцяло мандата на OLAF;

⁹ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО, *ОВ L 295*, 21.11.2018 г., стр. 39—98.

- Европейската прокуратура, която може да разследва престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза, включително когато са извършени от членове на институциите, и която може да се опира на правомощията и мерките, предвидени в Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета;
- националните полицейски органи и прокуратури, които могат да разследват всяко престъпление, извършено от член, и които могат да разчитат на правомощията и мерките, предвидени в националните наказателни процедури; това включва наказателно преследване на престъпления, като измами и корупция, по отношение на които Комисията представи пакет за борба с корупцията на 3 май, както беше обявено от председателя Фон дер Лайен в речта ѝ за състоянието на Съюза през 2022 г. Този пакет включва предложение за актуализиране и хармонизиране на правилата на ЕС относно определенията и санкциите за корупционни престъпления, за да се гарантират високи стандарти в борбата срещу корупцията, и се прилага изцяло за членовете на всички институции на ЕС, както и за персонала на ЕС;
- Европейския омбудсман, който може да започва разследвания при съмнения за лошо управление от страна на институциите и може да изисква достъп до информация и документи, съхранявани от институциите.

В съответствие с Договорите за прилагането на това споразумение участващите институции ще осъществяват взаимно и искрено сътрудничество.

4. Заключение

Европейските институции трябва да разчитат в съответните си мисии на безупречното поведение на своите членове. Въпреки че дискусиите около създаването на междуинституционален орган по етика не са нови, е налице нов импулс и силна решимост това да се случи, като същевременно се запазят особеностите и независимостта на всички различни институции на ЕС. Създаването на органа ще допълва действащата етична рамка и ще спомогне за консолидирането и укрепването на доверието в институциите на ЕС и в хората, които им служат. Създаването на този орган ще представлява значителна стъпка към гарантиране, че институциите на Европейския съюз изпълняват и прилагат най-високите стандарти за независимост и почтеност.

Поради това Комисията предлага споразумение между всички институции и консултативни органи на ЕС, посочени в член 13 от ДЕС, приложено към настоящото съобщение. В духа на искрено сътрудничество съответните институции следва да се стремят да гарантират постигането на споразумение по приложения проект на текст възможно най-скоро и в срок, който ще даде възможност междуинституционалният орган по етика да бъде създаден преди следващите европейски избори. По искане на Европейската инвестиционна банка тя също може да стане пълноправна страна по това

споразумение, след като то влезе в сила. Органите, службите и агенциите на Съюза, които не са страни, могат да решат доброволно да прилагат цялостния набор от настоящи или бъдещи общи стандарти, разработени от органа по етика, към правилата, приложими спрямо лицата, които не са членове на техния персонал, изпълняващи функции, подобни на функциите, включени в обхвата на това споразумение. В този случай те ще участват в обмен на мнения с членовете на органа по етика относно съответните си вътрешни правила, свързани с области, за които са разработени стандарти. Същият обмен на мнения ще се проведе, когато се разработват нови стандарти или когато се актуализират действащите стандарти.

Това предложение е част от по-широкия набор от действия на Комисията за насърчаване на почтеността и защита на демократичната система на Съюза.

Както беше обявено в речта за състоянието на Съюза от 2022 г., на 3 май Комисията представи пакет за борба с корупцията. Пакетът включва предложение за директива с нови и засилени правила, криминализиращи корупционните престъпления и хармонизиращи наказанията в ЕС, както и предложение от върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, подкрепено от Комисията, за създаване на специален режим за санкции по общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС), насочен срещу сериозни корупционни действия по целия свят. Тези нови мерки поставят силен акцент върху превенцията и създаването на култура на почтеност, в която корупцията не се толерира, и в същото време укрепват и взаимодействат със действащите инструменти за правоприлагане, като Директивата от 2019 г. относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения.

Друга свързана инициатива, обявена в речта за състоянието на Съюза от 2022 г., е пакетът за защита на демокрацията.

Посредством тези инициативи, заедно с настоящото предложение, ще бъде допълнително укрепена институционалната структура на Съюза, като се гарантира още по-висока степен на прозрачност и почтеност и следователно ще бъде укрепено доверието на гражданите на ЕС в тяхната демократична система.